

Czasy przeszłe w języku niemieckim od podszewki

Raport ten otrzymujesz ode mnie gratis,
możesz go więc swobodnie rozpowszechniać i rozdawać.

Jednak pod jednym warunkiem,
nie możesz zmieniać jego treści.

W tym Raporcie przekazuję Tobie wiedzę na temat czasów przeszłych w języku niemieckim.

- 1. Czas Imperfekt Präteritum**
- 2. Czas Perfekt**
- 3. Czas Plusquamperfekt (zaprzeszły)**

Wstęp do Czasów Przeszłych w Języku Niemieckim :

Czasy Przeszłe w Języku Niemieckim:

Przedstawiam Ci trzy czasy przeszłe w języku niemieckim wraz z różnymi szczegółami. Dodatkowo dołączam tabelę czasowników nieregularnych dotycząca Czasu Präteritum oraz Perfekt, którą zawsze trzeba mieć na podorędziu pisząc coś po niemiecku i odnosząc się do przeszłości.

Umieszczam również w tym raporcie przykłady zdań, tak żeby było łatwiej zrozumieć zastosowanie czasów przeszłych. Ważną rzeczą w przypadku zdań w czasie przeszłym jest odpowiedni szyk zdania, o czym jest mowa w tym opracowaniu.

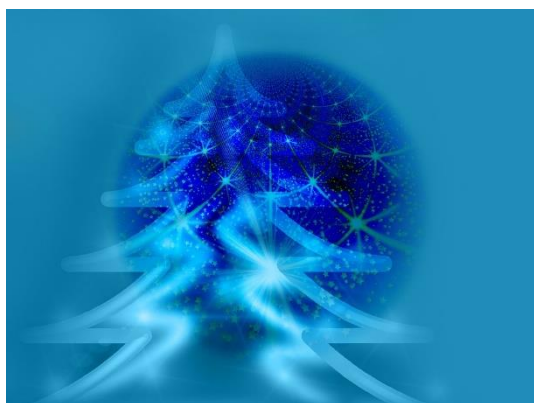

1. Czas Przeszły PRÄTERITUM

Jest to jeden z czasów przeszłych, którego głównie używa się w języku literackim, komentując jakieś wydarzenia, w opowiadaniach, artykułach, pisząc książki. Często też używa się go zamiennie z czasem Perfekt. Występuje tu odmiana regularna i nieregularna. A oto przykład odmiany dwóch najczęściej używanych czasowników w tym czasie: BYĆ i MIEĆ. Dla mnie są to najważniejsze czasowniki, których należy nauczyć się na pamięć. Te czasowniki mogą być również czasownikami posiłkowymi w zdaniach z czasem Perfekt, ale o tym w dalszej części opracowania.

OSOBA	SEIN – BYĆ / Czas Teraźniejszy	CZAS PRZESZŁY
ICH	BIN [byn]	WAR
DU	BIST [byst]	WARST
ER/SIE/ES	IST [yšt]	WAR
WIR	SIND [zynt]	WAREN
IHR	SEID [zajt]	WART
SIE (oni)	SIND [zynt]	WAREN

OSOBA	HABEN – MIEĆ / Czas Teraźniejszy	CZAS PRZESZŁY
ICH	HABE	HATTE
DU	HAST	HATTEST
ER/SIE/ES	HAT	HATTE
WIR	HABEN	HATTEN
IHR	HABT	HATTET
SIE (oni)	HABEN	HATTEN

Wir hatten einen wunderschönen Weihnachtsbaum

My mieliśmy przepiękną choinkę.

Zu Weihnachten waren wir zu Hause.

W Święta Bożego Narodzenia byliśmy w domu.

Poniżej tabelka z odmianą trzeciego czasownika posiłkowego:

OSOBA	WERDEN– ZOSTAĆ/ Czas Teraźniejszy	CZAS PRZESZŁY
ICH	WERDE	WURDE
DU	WIRST	WURDEST
ER/SIE/ES	WERDE	WURDE
WIR	WERDEN	WURDEN
IHR	WERDET	WURDET
SIE (oni)	WERDEN	WURDEN

W języku niemieckim wyróżniamy czasowniki regularne i nieregularne.

Czasowniki regularne w czasie przeszłym mają końcówkę **-te** dodaną do rdzenia wyrazu w I i III osobie liczby poj. np. :

Czasownik : **KAUFEN**

Rdzeń wyrazu : **KAUF**

W czasie przeszłym : **KAUFTE**

Osoba	fragen (pytać)	spielen (bawić się, grać)	kaufen (kupować)	lernen (uczyć się)	malen (malować)
ich (ja)	fragte	spielte	kaufte	lernte	malte
du (ty)	fragtest	spieltest	kauftest	lerntest	maltest
er, sie, es (on,ona,ono)	fragte	spielte	kaufte	lernte	malte
wir (my)	fragten	spielten	kauften	lernten	malten
ihr (wy)	fragtet	spielet	kauftet	lerntet	maltet
Sie (państwo, pani)	fragten	spielten	kauften	lernten	malten

Wśród czasowników nieregularnych wyróżniamy **czasowniki słabe i mocne**.

Czasowniki słabe, to takie których odmiana lekko różni się od regularnej np.

Arbeiten (pracować) lub warten (czekać),

Ich arbeit**ete** Wir arbeit**eten**

Du arbeit**etest** Ihr arbeit**etet**

Er arbeit**ete** Sie arbeit**eten**

Na takiej samej zasadzie tworzy się odmianę czasownika WARTEN

W tej odmianie dochodzi jeszcze jedna literka **e**, czyli **ete**

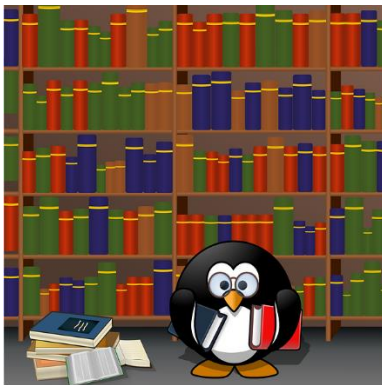
Czasowniki nieregularne (mocne) to takie, które nie mają regularnych końcówek. Następuje tu wymiana jednostki rdzennej, ponadto dodaje się końcówki osobowego.

Np. geben (dawać) – Ich gab

Helfen (pomagać) – Ich half

Schreiben (pisać) – Ich schrieb

Przykładowe zdania:

Ich las alle diese Bücher

Przeczytałem wszystkie te książki.

Ich vergaß alles – wszystko zapomniałam.

Vergessen – tutaj nawet nie ma przedrostka –te, zmienia się tylko końcówka

Ich blieb zu Hause die ganze Woche, denn ich war krank.

Zostałam w domu cały tydzień, ponieważ byłam chora.

Wszystkie nieregularne formy czasowników znajdziesz w tabeli od strony 11.

2. Czas przeszły Perfekt

Czas przeszły Perfekt opisuje czynności zakończone w przeszłości, które swoje skutki mają teraz. Używany jest w rozmowach bezpośrednich, w sytuacjach codziennych, kiedy opowiadamy o sobie lub innych osobach. Takie są opisy we wszelkich opracowaniach gramatycznych języka niemieckiego. Jednak w rzeczywistości mówiąc a tym czasie Niemcy nie zwracają uwagi na to czy coś się dokonało czy nie. Można śmiało używać czasu Präteritum i Perfekt zamiennie czyli jak jest nam wygodnie. To zależy jaką formę czasu przeszłego lepiej zapamiętamy.

Czas Perfekt jest czasem złożonym. Składa się on z czasownika posiłkowego „haben” lub „sein” oraz imiesłowu czasu przeszłego (Partizip Perfekt).

Część czasowników łączy się z HABEN a część z SEIN, co powoduje problemy u początkujących uczniów

Czasownik posiłkowy „HABEN” tworzy Perfekt z czasownikami:

- zwrotnymi (Reflexive Verben) - np. sich waschen (myć się), sich freuen (cieszyć się)
- łączy się z większością czasowników słabych np. gegangen, gefahren, getrunken, gesungen, gelungen ...
- przechodnimi - czyli takimi, które mogą utworzyć stronę bierną i wymagają też dopełnienia w bierniku- np. kaufen (kupować), erklären (wyjaśniać), verstehen (rozumieć),
- nieosobowymi - np. es regnet (pada deszcz), es schneit (pada śnieg), es gibt (znajduje się), es gefällt (podoba się),
- z czasownikami modalnymi np. ich habe es nicht gewollt (ja tego nie chciałem). W tym przypadku moim zdaniem używa się częściej formy Ich wollte (Präteritum).

Przykłady:

Ich **habe** alles zu Hause **gemacht** – Zrobiłam wszystko w domu

Ważny jest tutaj **SZYK ZDANIA**. **Najpierw podmiot**, **potem czasownik posiłkowy haben**, **potem okolicznik miejsca lub czasu** i na koniec **czasownik w czasie przeszłym**.

Es hat viel in der Nacht geschneit.

Dużo napadało śniegu w nocy.

Czasownik posiłkowy „SEIN” tworzy Perfekt z czasownikami:

- wyrażającymi ruch – np.. gehen (iść), fliegen (lecieć), kommen (przybywać)

Np. **Er ist in die Schule gegangen** – (on poszedł do szkoły)

- wyrażającymi zmianę stanu - np. einschlafen (zasypiać), aufwachen (budzić się), sterben (umierać)

Das Kind ist schnell eingeschlafen – Dziecko szybko zasnęło

- sein, werden, bleiben

Ich bin lange zu Hause gewesen - (Byłam długo w domu)

Ich bin die Strasse runter gegangen

Poszłam ulicą w dół.

Ważny jest tutaj też **SZYK ZDANIA**. **Najpierw podmiot**, **potem czasownik posiłkowy sein**, **potem okolicznik miejsca lub czasu** i na koniec **czasownik w czasie przeszłym**.

Szczególne przypadki tworzenia form czasu Perfekt:

W formie imiesłowu czasu Perfekt czasowników rozdzielnie złożonych, przedrostek „ge” znajduje się w środku pomiędzy przedrostkiem a tematem czasownika:

np. einladen (zapraszać)

Du hast viele Gäste zur Party eingeladen. (Zaprosiłeś wielu gości na przyjęcie)

aufräumen (sprzątać)

Mutter hat ihr Haus aufgeräumt. (Matka posprzątała swój pokój)

Czasowniki nierozdzielnie złożone tworzą imiesłów czasu Perfekt bez przedrostka ge-:

np. besuchen (odwiedzać)

Ich habe gestern meine Tante besucht. (Odwiedziłam wczoraj ciocię)

verstehen (rozumieć)

Er hat mich nicht richtig verstanden. (On mnie nieprawidłowo zrozumiał)

Jeśli bezokolicznik czasownika kończy się na -ieren, wtedy nie dodajemy przedrostka ge-:

np. studieren (studiować)

Ich habe vier Jahre English studiert. (Studiowałam 4 lata Angielski)

fotografieren (fotografować)

Er hat alles hier fotografiert. (On wszystko tutaj fotografował).

Podsumowując : *najważniejszą rzeczą, którą trzeba zapamiętać jest to, że odmianie przez osoby podlega czasownik posiłkowy HABEN lub SEIN, natomiast czasownik w formie Perfekt już nie odmienia się przez osoby i występuje on zawsze na końcu zdania.*

Aby móc swobodnie tworzyć zdania w czasie przeszłym Präteritum (Imperfekt) i Perfekt dołączam tabelę:

TABELA CZASOWNIKÓW NIEREGULARNYCH

Infinitiv (Bezokolicznik)	3 Osoba Präsens (Czas teraźniejszy)	1 i 3 Osoba Imperfekt (Präteritum)	3 Osoba Perfekt
backen – piec	bäckt (backt)	backte	hat gebacken
befehlen – rozkazywać	befiehlt	befahl	hat befohlen
beginnen – zaczynać	beginnt	begann	hat begonnen
beißen – gryźć	beißt	biss	hat gebissen
betrügen – oszukiwać	betrügt	betrog	hat betrogen
bieten – oferować	bietet	bot	hat geboten
binden – wiązać	bindet	band	hat gebunden
bitten – prosić	bittet	bat	hat gebeten
blasen – dmuchać	bläst	blies	hat geblasen
bleiben – pozostawać	bleibt	blieb	ist geblieben
braten – smażyć, piec	brät	briet	hat gebraten
brechen – łamać	bricht	brach	ist / hat gebrochen
brennen – płonąć	brennt	brannte	hat gebrannt
bringen – przynosić	bringt	brachte	hat gebracht
denken – myśleć	denkt	dachte	hat gedacht
dingen – wynajmować	dingt	dang	hat gedungen
dürfen – móc, mieć pozwolenie	darf	durfte	hat gedurft
empfehlen – polecać	empfiehl	empfahl	hat empfohlen
erschrecken – wystraszyć się	erschrickt	erschrak	ist erschrocken

essen – jeść	isst	aß	hat gegessen
fahren – jechać, zawozić	fährt	fuhr	ist / hat gefahren
fallen – upadać	fällt	fiel	ist gefallen
fangen – łapać	fängt	fang	hat gefangen
finden – znajdować	findet	fand	hat gefunden
fliegen – latać	fliegt	flog	ist / hat geflogen
fliehen – uciekać	flieht	floh	ist geflohen
fließen – płynąć	fließt	floss	ist geflossen
fressen – żreć	frisst	fraß	hat gefressen
frieren – marznąć	friert	fror	hat gefroren
geben – dawać	gibt	gab	hat gegeben
gehen – iść	geht	ging	ist gegangen
genießen – rozkoszować się	genießt	genoss	hat genossen
geschehen – wydarzyć się	geschieht	geschah	ist geschehen
gewinnen – wygrywać	gewinnt	gewann	hat gewonnen
gießen – podlewać	gießt	goss	hat gegossen
graben – kopać	gräbt	grub	hat gegraben
greifen – chwytać	greift	griff	hat gegriffen
haben – mieć	hat	hatte	hat gehabt
halten – trzymać	hält	hielt	hat gehalten
hängen – wisieć	hängt	hing	hat gehangen
heißen – nazywać się	heißt	hieß	hat geheißen
helfen – pomagać	hilft	half	hat geholfen
kennen – znać	kennt	kannte	hat gekannt
klingen – brzmieć, dzwonić	klingt	klang	hat geklungen

kommen – przychodzić	kommt	kam	ist gekommen
können – móc, umieć	kann	konnte	hat gekonnt
laden – ładować	lädt	lud	hat geladen
lassen – kazać, zostawiać	lässt	ließ	hat gelassen
laufen – biec	läuft	lief	ist gelaufen
leiden – cierpieć	leidet	litt	hat gelitten
leihen – pożyczać	leiht	lieh	hat geliehen
lesen – czytać	liest	las	hat gelesen
liegen – leżeć	liegt	lag	hat gelegen
lügen – kłamać	lügt	log	hat gelogen
messen – mierzyć	misst	maß	hat gemessen
mögen – lubić	mag	mochte	hat gemocht
müssen – musieć	muss	musste	hat gemusst
nehmen – brać	nimmt	nahm	hat genommen
nennen – nazywać	nennt	nannte	hat genannt
pfeifen – gwizdać	pfeift	pfiff	hat gepfiffen
raten – radzić	rät	riet	hat geraten
reiben – trzeć	reibt	rieb	hat gerieben
reißen – rozrywać	reißt	riss	hat / ist gerissen
reiten – jeździć konno	reitet	ritt	ist / hat geritten
rennen – pędzić	rennt	rannte	ist gerannt
riechen – pachnieć	riecht	roch	hat gerochen
rufen – wołać	ruft	rief	hat gerufen
salzen – solić	salzt	salzte	hat gesalzen
saufen – chlać	säuft	soff	hat gesoffen

saugen – ssać	saugt	sog (saugte)	hat gesogen (gesaugt)
schaffen – tworzyć	schafft	schuf	hat geschaffen
scheiden – rozwodzić	scheidet	schied	hat / ist geschieden
scheinen – świecić	scheint	schien	hat geschienen
scheißen – srać (wulg.)	scheißt	schiss	hat geschissen
schieben – przesuwać	schiebt	schob	hat geschoben
schießen – strzelać	schießt	schoss	hat geschossen
schlafen – spać	schläft	schlief	hat geschlafen
schlagen – bić	schlägt	schlug	hat geschlagen
schmeißen – wywalać, rzucać	schmeißt	schmiss	hat geschmissen
schneiden – kroić, ciąć	schneidet	schnitt	hat geschnitten
schreiben – pisać	schreibt	schrieb	hat geschrieben
schreien – krzyczeć	schreit	schrie	hat geschrie(e)n
schweigen – milczeć	schweigt	schwieg	hat geschwiegen
schwimmen – pływać	schwimmt	schwamm	ist / hat geschwommen
schwören – przysięgać	schwört	schwor	hat geschworen
sehen – widzieć	sieht	sah	hat gesehen
sein – być	ist	war	ist gewesen
senden – wysyłać	sendet	sandte (sendete)	hat gesandt (gesendet)
singen – śpiewać	singt	sang	hat gesungen
sinken – tonąć	sinkt	sank	ist gesunken
sitzen – siedzieć	sitzt	saß	hat gesessen

sollen – mieć powinność	soll	sollte	hat gesollt
spinnen – prząść, pleść	spinnt	spann	hat gesponnen
sprechen – mówić, rozmawiać	spricht	sprach	hat gesprochen
springen – skakać	springt	sprang	ist gesprungen
stechen – kłuć	sticht	stach	hat gestochen
stehen – stać	steht	stand	hat gestanden
stehlen – kraść	stiehlt	stahl	hat gestohlen
steigen – wchodzić, wspinać się	steigt	stieg	ist gestiegen
sterben – umierać	stirbt	starb	ist gestorben
stinken – śmierdzieć	stinkt	stank	hat gestunken
streichen – malować	streicht	strich	hat gestrichen
streiten – kłócić się	streitet	stritt	hat gestritten
tragen – nosić	trägt	trug	hat getragen
treffen – spotykać	trifft	traf	hat getroffen
treiben – gnać, prowadzić, uprawiać	treibt	trieb	hat / ist getrieben
treten – podejść, nadepnąć	tritt	trat	ist / hat getreten
trinken – pić	trinkt	trank	hat getrunken
tun – robić, czynić	tut	tat	hat getan
verderben – psuć, gnić	verdirbt	verdarb	hat / ist verdorben
vergessen – zapominać	vergisst	vergaß	hat vergessen
verlieren – gubić, tracić	verliert	verlor	hat verloren
verschwinden – znikać	verschwindet	verschwand	ist verschwunden
verzeihen – wybaczać	verzeiht	verzieh	hat verziehen

wachsen – rosnąć	wächst	wuchs	ist gewachsen
waschen – myć, prać	wäscht	wusch	hat gewaschen
weisen – wskazywać	weist	wies	hat gewiesen
werden – stać się, zostać	wird	wurde	ist geworden
werfen – rzucać	wirft	warf	hat geworfen
wiegen – ważyć	wiegt	wog	hat gewogen
wissen – wiedzieć	weiß	wusste	hat gewusst
wollen – chcieć	will	wollte	hat gewollt
ziehen – ciągnąć	zieht	zog	hat / ist gezogen
zwingen – zmuszać	zwingt	zwang	hat gezwungen

Ich habe viel Glück in Roulett gehabt und viel Geld gewonnen.

Miałem dużo szczęścia w ruletce i wygrałem dużo pieniędzy.

Er hat viel in seinem Leben verloren.

On stracił wiele w swoim życiu.

Szczególne przypadki : niektóre czasowniki w języku niemieckim tworzą **Perfekt** zarówno z **haben** jak i z **sein**. Zależy to od tego czy są użyte w zdaniu jako czasowniki przechodnie lub nie przechodnie. Najlepiej zobrazuje to przykład czasownika FAHREN:

Er **ist** zum Bahnhof **gefahren** – on pojechał na dworzec

Er **hat** mich zum Bahnhof **gefahren** – on mnie zawiózł na dworzec.

Inne podobne zdania można tworzyć z czasownikami : fliegen, starten, landen, tanzen, reiten, brechen, erschrecken itd.

3. Czas Zaprzeszy Plusquamperfekt

Jest to moim zdaniem najrzadziej stosowany czas przeszły, ale nie należy o nim zapominać jak już się jest na bardziej zaawansowanym poziomie znajomości języka niemieckiego.

Czas zaprzeszy używamy do sytuacji gdy porównujemy dwa zdarzenia z czasu przeszłego, przy czym jedno zdarzenie wydarzyło się wcześniej a drugie później.

Przykłady :

Er **hatte** mich **besucht** – on mnie odwiedził

Sie **war** zu Hause **geblieben** – ona została w domu

Najbardziej zrozumiały jest ten czas gdy porównujemy dwie czynności czasu przeszłego a więc:

Np. Ich ging gestern Abend zu Bett, denn **ich war schon um 5 Uhr aufgestanden**.

Poszłam wcześniej wieczorem do łóżka, ponieważ wstawałam o 5 rano.

Jak wygląda konstrukcja tego czasu:

Pierwsza część zdania jest w Präteritum a druga: **Ich war aufgestanden**. A druga część podobna do Perfekt tylko zamiast „bin” jest „war”.

Inny przykład na czasownik posiłkowy haben:

Nachdem ich das Buch **gelesen hatte**, ging ich zu Bett. Po tym jak przeczytałam książkę poszłam do łóżka. Tutaj druga część zdania jest w Präteritum a pierwsza w Plusquamperfekt.

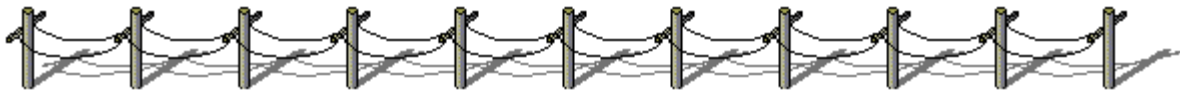

Nachdem die Gäste **gegessen waren**, ich **trank** meinen Drink.

Po tym jak goście wyszli, wypiałam mojego drinka.

Podsumowanie o czasach przeszłych w języku niemieckim.

W moim raporcie przedstawiłam Ci wszystkie 3 czasy przeszłe występujące w języku niemieckim. Opanowanie tej wiedzy gwarantuje Ci zrozumienie rozmowy w języku niemieckim, gdyż bardzo często rozmawia się o przeszłości. Po prostu musisz to opanować i postugiwać się takimi zdaniami.

Przekazałam Tobie wiedzę na temat wszystkich czasów przeszłych, występujących w języku niemieckim. Prawda, że jest dużo mniej niż w angielskim?

Jeśli opanujesz te zasady i zastosujesz je w praktyce, to wykonasz duży krok naprzód w kierunku znajomości języka niemieckiego.

Znając czas przeszły możesz swobodnie rozmawiać z Niemcami.

Życzę Tobie dalszych sukcesów w nauce języka niemieckiego!

Beata Jodel

Autorka bloga : <http://niemieckiwdomu.pl>